

ABSOLUT, -- út, -a. 1. 1) Ovilkorlig. *A. nödvändighet*. — 2) Oinskränkt. *A. regent*. — 3) Själfständig, egenmäktigt, befallande. — 4) (fil.) Som betraktas i och för sig sjelft, utan hänseende till något annat. Motsats: Relativ. *Det a-a sanna* — 5) (gram.) Säges om ett ord, som har afseende på något annat. — 6) (fys.) *A. vigt*, vigten af en kropp, utan jämförelse med någon annan såsom viktshenhet. Motsats: Specifik. — *A. höjd*, som beräknas ifrån hafsytan. — 7) (fil. substantivt) *Det a-a*, yttersta grunden till allt.

ABSOLUT, -- út, adv. 1) Ovilkorligt. — 2) Oinskränkt. — 3) Själfständigt, egenmäktigt, på ett befallande sätt. — 4) I och för sig sjelft, oberoende af något annat. — 5) Alldeles, helt och hållet, rent af.

ABSOLUTION, --- tshón, f. 3. (teol.) Aflösning, syndaförlåtelse.

ABSOLUTISM, --- issm, m. 3. sing. Oinskränkt styrelsesystem, enväldsstyrelse, enväldssystem.

ABSOLUTIST, --- isst, m. 3. Anhängare af enväldet.

ABSOLUTISTISK, a. 2. 1) Som tillhör, inrefattar eller har afseende på enväldet. — 2) Enväldet tillgifven.

ABSOLVERA, v. a. 1. 1) Fullborda. *A. sina studier*. — 2) Gifva aflösning. — *Absolverande*, n. 4. o. *Absolvering*, f. 2.

ABSORBERA, v. a. 1. 1) (vetensk.) Insupa, draga åt sig (en vätska). — 2) (fig.) Uppsluka, medtaga; utslutande upptaga eller sysselsätta. — *Absorberande*, n. 4. o. *Absorbering*, f. 2.

ABSORPTION, absträrptshón, f. 3. 1) (vetensk.) Insugning (af vätskor). — 2) (fig.) Uteslutande upptagning eller sysselsättning. — *Ss. A-skraft*, — *skärl*.

ABSTRAHERA, v. a. 1. 1) (i allm.) Afsöndra, fränskilja. — 2) (fil.) Betrakta ett föremåls egenskaper i och för sig sjelfva, såsom ifrån detsamma afsöndrade. *A. från något*, afsöndra det i tanken, ej taga det i betraktande, afse derifrån. — *Abstraherande*, n. 4. o. *Abstrahering*, f. 2.

ABSTRAKT, absträckt, a. 1. 1) (fil. o. vetensk.) I tanken afsöndrad; genom afsöndring bildad; i och för sig sjelf betraktad; som tänkes eller brukas utan afseende på något visst gifvet föremål. Motsats: Konkret. *A. föreställning*, *begrepp*. *A-a tal*. *storheter*. — 2) Öfversinlig. — 3) Svårfattlig, mörk, dunkel. [Abstract.]

ABSTRAKT, absträckt, adv. 1) Afsöndradt, i och för sig sjelft. — 2) Svårfattligt, mörkt. [Abstract.]

ABSTRAKTION, absträctschón, f. 3. 1) (fil.) a) Handlingen, då man i tanken afsöndrar vissa egenskaper, förhållanden, och betraktar dem för sig sjelfva, utan hänseende till något annat. — b) Abstrakt föreställning, abstrakt begrepp. — 2) I plur. har *A.* någon gång betydelsen af: Tankegriper. [Abstraction.]

ABSURD, abbsúrd, a. 2. Orimlig.

ABSURDITET, abbsurditét, f. 3. Orimlighet.

ACADEMI, m. fl., se *Akademi*, m. fl.

ACCELERERA, ackselerera, v. a. 1. Påskynda.

ACCENT, acksánt, m. 3. 1) Röstens uthållning på vissa stafvelser i ett ord, eller på vissa ord i en mening. Tonvigt, Ljudvigt. *I ordet Begrepp ligger a-en på andra stafvelsen, i ordet Fana på den första. Grammatikalisk a.*, röstens uthållning på en stafvelse i ett ord; *metrisk a.*, på en stafvelse i ett versmått; *oratorisk a.* eller *meningsaccent*, på vissa ord i en

mening, t. ex. icke som *jag vill*, utan som *du vill*. — 2) Röstens olika höjning eller sänkning vid uttalandet af ett ords särskilda stafvelser. Kallas egentligare: Ton. *I ordet Riddarhus ligger a-n på första och tredje stafvelsen*. — 3) Från allmänna språkbruket afvikande, i vissa landsorter bruklig tonvigt eller ton på stafvelserna i ord. Äfven: Brytning. *Skånsk, gottländsk a. Utländsk a.*, oriktig tonvigt, lånad ifrån bruket i något främmande språk. — 4) Tecken, hvarmed i skrift betecknas stafvelsens olika tonvigt. Tonvigtstecken. *Franska språket har tre a-er: aigu* (´), *grave* (˘) och *circonflexe* (ˆ) — 5) *Musikalisk a.*, den vigt eller trykning, vissa toner, af samma tonhöjd och samma tidsmått, i en melodi erhålla, i förhållande till de öfriga. Äfven: Tonvigt. — *Ss. A-beteckning*.

ACCENTLÖS, a. 2. (gram.) Som saknar tonvigt eller tonvigtstecken.

ACCENTLÖSHET, f. 3. (gram.) Egenskapen att vara utan accent.

ACCENTUATION, acksántuattschón, f. 3. Se *Accentuering*.

ACCENTUERA, v. a. 1. 1) I uttalet lägga tonvigt eller ton på vissa stafvelser eller ord. — 2) Beteckna med accent. — *Accentuerande*, n. 4.

ACCENTUERING, f. 2. 1) Handlingen, då man accentuerar. — 2) Sätt att accentuera. *Denne aktörs a. är ofta oriktig*. — 3) Sättet, hvar på ord i skrift blifvit betecknade med accent. *Felaktig a. i en bok*.

ACEPISSE, acksepisse, n. 4. Se *Recepisse*.

ACCEPT, acksáppt, m. 3. (handelst.) Å vexel eller räkning tecknad godkännande deraf, jemte förbindelse till dess betalning. Godkännande.

ACCEPTANT, acksápptánt, m. 3. (handelst.) Den, som accepterar en på honom dragen vexel. Vexelgodkännare.

ACCEPTERA, v. a. 1. 1) (i allmänhet) Antaga, emottaga. — 2) (handelst.) Genom påteckning erkänna vexel eller räkning; till betalning godkänna. — *Accepterande*, n. 4.

ACCEPTERING, f. 2. 1) Antagande, emottagande. — 2) (handelst.) a) Handlingen, då man accepterar vexel eller räkning. b) Accept.

ACCESSIT, acksássitt, n. oböjlig. Utmärkelse, som tilldelas den, hvilken, vid täfving i en vetenskaps- eller vitterhetsakademi, ett lärdt eller vittret sällskap, näst efter den, som vunnit priset, bäst besvarat den uppgifna prisfrågan.

ACCESSOIRER, acksássoärer, m. pl. (mål.) Bisaker, bipartier på en taffla.

ACCIDENTEL, acksidántäl, a. 2. Tillfällig.

ACCIS, acksis, m. 3. 1) Tullafgift för lifsmedel, som till en stad införas till försäljning. *A-en var af tre slag: Husbehofsaccis: för hvad hear och en förtärde i sitt hushåll; Saluaccis: för rättigheten att sälja lifsmedel; Mångleriaccis: för rättigheten att mångla eller småhandla dermed*. — 2) Landtull i allmänhet. — 3) Afgift, som i några städer i Sverige erlagts för den utslutande rättigheten att försälja vissa lifsmedel, såsom kött, bröd, dricka, m. m. — 4) Se *Acciskammare*. — *Ss. A-afgift*, — *fri*, — *skrifvare*, m. fl.

ACCISA, acksisa, v. a. 1. Erlägga accisafgift för. Brukas nu ej mera.

ACCISBAR, acksisbar, a. 2. Hvarför accis bör erläggas.

ACCISKAMMARE, acksis ---, m. 3. Tjensteverk, som besörjde accisens uppbärande.